

Medlem af Inatsisartut
Aki-Matilda Høegh-Dam, Naleraq
/Her

Svar på § 37-spørgsmål nr. 110-2025 vedr. Illorsuit

Kære Aki-Matilda Høegh-Dam

Du har i henhold til § 37, stk. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut stillet spørgsmål til Naalakkersuisut vedr. Illorsuit.
Spørgsmålene er henvist til min besvarelse.

Brevdato: 05-08-2025
Sagsnr.:
Akt-id: 25583987

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Kan Illorsuit hel og problemfrit bebos nu, som enhver anden grønlandsk bygd?

Svar:

Borgere, som måtte ønske at retablere sig i Illorsuit har, som udgangspunkt ret til dette, jf. grundlovens § 73 om ejendomsretten. Det offentlige er ligeledes forpligtet til at yde almindelig service, forsyning, undervisning, bistand i nødsituationer osv., jf. gældende lovgivning på disse områder.

Det offentlige vil dog have retten, og i et vist omfang pligt til at vedtage alle de sikkerhedsforanstaltninger, herunder nye regler, som måtte være nødvendige for at sikre borgerne bedst muligt i området.

Beredskabskommissionens seneste beredskabsfaglige vurdering for situationen angående risikoen for fjeldskred ved Umiammakku Nunaat, og tsunamier forbundne med fjeldskred i disse områder, er at Illorsuit stadig bør anses som et farligt område at opholde sig i.

Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling har i løbet af de sidste fem år udarbejdet to robuste overvågningssystemer i Umiammakku Nunaat og Kangerluarsuk, som bliver dagligt overvåget af geologer. Disse overvågningssystemer fungerer som tidlig varsling og bidrager derfor væsentligt til at mindske risikoen for befolkningen i området, inklusive området i Illorsuit. Indtil nu viser overvågningssystemer, at der er intet nærtstående stort fjeldskred på vej. Men i tilfælde af at fareniveauet øges, bør overvågningssystemer kunne opgraderes til realtids-overvågning, for at kunne garantere rettidig beskyttelse.

Da der er tale om et område, der er vurderet som farligt, fordi der er en høj risiko for yderligere fjeldskred indenfor de næste 50 år, foreligger der en række

begrænsninger, som borgere ved deres tilbageflytning til Illorsuit bør gøres opmærksomme på.

For det første bør borgere gøres opmærksomme på, at de ved deres flytning til området fortsat er underlagt al gældende lovgivning, herunder alle sikkerhedsmæssige og sociale forskrifter. Det skal i den sammenhæng præciseres, at en ejendomsret til en bygning i området ikke fritager for at overholde alle byggetekniske og sikkerhedsmæssige regler, ligesom de må forvente, at hvis de bringer børn til det farlige område, vil de sociale myndigheder have pligt til at vurdere, om flytningen til området er i overensstemmelse med barnets tarv, samt iværksætte nødvendige tiltag.

For det andet bør borgerne gøres opmærksomme på, at selvom de offentlige serviceydelser og beredskab som udgangspunkt vil følge med til området, kan de ikke forvente samme serviceniveau som før naturkatastrofen, idet det offentlige har en ufravigelig pligt til at sørge for et trygt arbejdsmiljø for sine ansatte jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 26. oktober 2005 om Arbejdsmiljø i Grønland med senere ændringer ved lov nr. 1382 af 23. december 2012 og lov nr. 461 af 15. maj 2017 §§ 11 og 13a stk. 1, stk. 2, og stk. 3. samt § 32.

Dette betyder således også, at de offentlige ydelser kun vil være tilgængelige i det omfang, det konkret vurderes, at etableringen af ydelsen ikke udsætter offentligt ansatte for fare. Hensynet til de offentlige ansattes sikkerhed vil blive vægtet højere end borgernes behov for serviceydelser. Tilsvarende overvejelser gælder åbningen af privatejede butikker.

Det samme gør sig gældende for folkeskoleområdet. Såfremt det vurderes, at der ikke kan etableres en folkeskole i Illorsuit uden at tilsidesætte kravene til et sikkert arbejdsmiljø, kan der ikke blive stillet et offentligt skoletilbud til rådighed.

Forældre, der vælger at flytte til området med børn i den undervisningspligtige alder, skal derfor være opmærksomme på, at de fortsat har det fulde ansvar for at sikre, at børnene modtager undervisning i henhold til gældende lovgivning, jf. § 33 i Inatsisartutlov om folkeskolen.

Undervisning kan i sådanne tilfælde varetages i hjemmet, men dette forudsætter skriftlig anmeldelse til kommunalbestyrelsen samt løbende tilsyn, jf. §§ 24 og 25 i Landstingsloven om frie grundskoler og undervisning i hjemmet m.v.

Det påhviler således forældrene at sikre, at undervisningen lever op til kravene i folkeskolen, herunder at medvirke i prøver og evalueringer, som fastsat i gældende lovgivning.

2. Blev indbyggerne i Illorsuit tvangsfjernet, og blev bygden tvangslukket, i år 2017?

Svar:

Borgerne fra Illorsuit er ikke blevet tvangsfjernet, men evakueret. Det er en vigtig forskel. Det var en evakuering, der skulle gå meget hurtigt, fordi

myndighederne vurderede, at det var farligt at være i bygden. Evakueringen handlede om at sikre borgernes liv.

Bygden er ligeledes ikke blevet tvangslukket, men anses som værende et farligt område, grundet den høje risiko for yderligere fjeldskred. Fjeldskred der kan forårsage tsunamier, der kan være livsfarlige for dem som måtte befinde sig i en opskylszone.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Bentiarq Ottosen', written in a cursive style.

Bentiarq Ottosen